

Zprostředkování knihy dětem prostřednictvím zážitkových výtvarných aktivit

Metodika k workshopu

Mgr. Monika Plíhalová, BcA. Barbora Theodora Černická

Anotace

Kurz je zaměřen na možnosti zprostředkování knih dětem na základě tvůrčích, experimentálních a hravých výtvarných aktivit. Účastníci jsou seznámeni s konkrétními ukázkami ilustrací a textů z knih pro děti a s možnostmi, jak na ně navázat vhodnou výtvarnou aktivitou. Do tvořivých činností se sami aktivně zapojují.

Tematicky je workshop členěn do dvou částí. První část je věnována knize jako artefaktu. Objasňuje některé vizuální prvky dětských knih, které je vhodné při animačních programech zohledňovat (grafický design, typografie, ilustrace) a představuje tvorbu některých současných ilustrátorů. První tvořivé aktivity reagují na vizuální podobu knihy, ukazují např. možnosti, jak s dětmi interpretovat obrazy v podobě knižních ilustrací, a rozvíjet tak jejich vizuální gramotnost. Druhá část workshopu vychází z úryvků textů knih pro děti. Na konkrétních příkladech objasňuje, jak využít příběhu v dětské knize jako inspirace pro zážitkové výtvarné aktivity.

Cíle workshopu

Po absolvování kurzu účastníci dokážou:

- pojmenovat výtvarné kvality knihy jako artefaktu;
- interpretovat knižní ilustraci, vysvětlit význam obrazu;
- reagovat na příběh v literatuře pro děti vlastní výtvarnou tvorbou;
- navrhnout zážitkový výtvarný úkol, který vychází z literárního příběhu.

Časový harmonogram činností

Časové rozvržení	Činnosti účastníků workshopu	Vzdělávací obsahy	Pomůcky
9:00 – 10:00 Autorská kniha	Účastníci si prohlédnou vybrané knihy včetně publikací pro nejmenší (např. Malý modrý a malý žlutý od Lea Lionni) Všimají si knihy jako zajímavého objektu a pojmenovávají její výtvarné kvality. Vyslechnou si krátký výklad o autorské knize a knižním designu. Účastníci vytváří vlastní miniaturní autorskou knihu pomocí skládání papíru A3. Využívají k tomu jednoduchou vazbu vytvořenou z archu papíru. Na základě náhodně vzniklých tvarů, ústřížků a útržků z barevných papírů vytváří fantazijní postavy/hlavní hrdiny do	Kniha jako objekt Knižní design Autorská kniha Knižní vazba Autorská kniha Imaginace Komunikace obrazem	Ukázky knih pro děti (projektor) Barevné papíry, lepidlo, čtvrtka, nůžky

	jejich knihy. Při vytváření příběhu využívají imaginaci.		
10:00 – 11:00 Ilustrátorské přístupy	Účastníci vyslechnou prezentaci o přístupech současných ilustrátorů (např. Andrea Tachezy, Daisy Mrázková, Filip Pošívač, Eliška Podzimková, Petr Nikl, Květa Pacovská). Diskutují o výrazových možnostech dětské ilustrace. Účastníci dostanou ilustraci schovanou v deskách s malým otvorem, díky němuž lze vidět pouze její malá část. Následně mohou s ilustrací libovolně pohybovat, a odkrývat tak postupně celou vyobrazenou scénu. Soustředí se tak lépe na jednotlivé detaily ilustrace, barvy, tvary, linie, atmosféru... Poté na základě obrazového zážitku sepíší krátký textový doprovod, kterým rozvíjí scénu z ilustrace.	Výrazové možnosti současné dětské ilustrace Interpretace obrazu Vztah obrazu a textu	Reprodukce – kopie ilustrací, knihy (projektor) Papírové desky na dokumenty s klopami, kopie ilustrací 12 x 15 cm, špejle
11:00 – 12:00 Objevování dalek	Účastníci workshopu si prohlédnou ilustrace Daisy Mrázkové (např. z knihy Chlapeček a Dálka). Zamyslí se nad tím, jak ilustrace mohly vzniknout. Pomocí návodných otázek odhalí techniku monotyp. Následně si pomocí imaginace vybaví krajinu, do které by se rádi vydali. Inspirují se v imaginativním výtvarném projevu Daisy Mrázkové. Může to být krajina jejich pocitů, krajina, která vyjadřuje jejich povahu, krajina snů. Zvolí pro ni adekvátní barevnost dle vlastní představivosti. S barvami experimentují –	Ilustrace Daisy Mrázkové Výtvarná technika monotyp Imaginace Fantazijní krajina Výtvarné vyjádření subjektivních představ	Knihy Daisy Mrázkové „Co by bylo kdyby“ a „Chlapeček a dálka“ Akrylové barvy, eurofolie, karty, štětce

	využívají techniku monotyp a další otisky. Do krajiny mohou následně štětcem vmalovávat konkrétní prvky. Video ukázka výtvarných experimentů: https://youtu.be/07Rkh8X48sU	Experimenty s grafickými technikami	
12:00 – 13:00 Zážitek výhry/zážitek prohry	Účastníci si přečtou úryvek z knihy <i>Kuba nechce prohrávat</i> (Braunová, 2014) a identifikují témata, která se v textu objevují (soutěživost, emoce, prohra, kamarádství, ...). Můžou je v textu zvýraznit podtržením. Účastníci následně hrají výtvarnou hru. Ve dvojici si připraví si velký formát papíru, který uprostřed delší strany trochu nastřihnou. Poté začne hra „Urvi si víc“. Každý z dvojice uchopí papír z jedné strany a snaží se ho uprostřed roztrhnout. Komu zůstane v ruce větší část papíru, vyhrává. Studující si prohlédnou svou část papíru. Vybaví si pocity spojené s prohrou, výhrou (v této i v jiné hře). Pojmenují tyto pocity (smutek, lítost, pocit vlastní nedostatečnosti, pocit křivdy apod. či naopak pocit síly, radosti, převahy nad druhým apod.) a napíší je na papír. Následně papír otočí a na svou polovinu formátu, kterou při výtvarné hře prohráli či vyhráli, abstraktně zachytí pocity prohry či výhry. Využívají dle vlastních představ prostředky pro kresbu či malbu. V poslední fázi výtvarné tvorby k sobě obě	Literární příběh jako inspirace k zážitkovým výtvarným aktivitám Výtvarná hra Kooperace při výtvarných činnostech Hledání námětu Pojmenovávání pocitů Expresivní účinky barvy, linie, tvaru Výrazové prostředky abstraktního umění Komunikační účinky výtvarného vyjádření	Kopie s úryvkem textu Čtvrťka A2 Pomůcky pro malbu (akrylové barvy/suché pastely) či kresbu (tužka, uhlí) Reprodukce abstraktních uměleckých děl pro inspiraci

	pomalované poloviny papíru znovu přiloží. Porovnají pocity, které pojmenovali, a diskutují o nich. Vysvětlují si také, jaké barvy a tvary využili k zobrazení různých pocitů. Společně shrnou, jaké emoce může lidem přinášet hra a soutěživost. Shrnutí představí ostatním účastníkům workshopu při závěrečné reflexi. Účastníci si připomenou text, který byl inspirací k výtvarné aktivitě. Mohou si v textu vyznačit pasáže, kde se píše o podobných pocitech, které ztvárnili ve výtvarné tvorbě. Navrhují další možnosti, jak literární text výtvarně zprostředkovat dětem.	Prezentace výtvarné tvorby Literární příběh jako inspirace k zážitkovým výtvarným aktivitám	Kopie s úryvkem textu
--	---	---	------------------------------

Pozn.: Činnosti je možné uzpůsobit aktuální situaci – některé zkrátit, či vynechat. Cílem je poukázat na rozmanitost možných přístupů při práci s knihou.

Teoretické kontexty

Když budou edukační programy v knihovně vycházet z principů současné výtvarné pedagogiky, dá se předpokládat, že posílí vztah účastníků ke knihám i k výtvarné tvorbě.

Výtvarná výchova prošla během historie mnohými proměnami. Předmět „kreslení“, který byl zaveden jako povinná součást všeobecného vzdělávání v roce 1869, se v mnohém lišil od dnešního pojetí výtvarné výchovy. V době rozvíjejícího průmyslu si učitelé kladli za cíl především rozvíjet u dětí schopnost pečlivě napodobit předlohu. Děti zpravidla překreslovaly různé ornamenty (inspirované i dobou secese). V hodinách vznikaly jednotvárné kresby, ve kterých děti nemohly projevit vlastní představivost. Výtvoř se podobaly spíše geometrickým nákresem. (Blatný, 1983) S rozvojem psychologie a pedagogiky se ukázalo, že takové pojetí výtvarného vzdělávání není pro děti přínosné.

Z psychologických výzkumů dětské kresby vyplynulo, že je třeba k dětskému výtvarnému projevu přistupovat mnohem citlivěji. Zvláštnosti dětského výtvarného projevu není možné považovat za chyby, musíme je naopak respektovat jako přirozená vývojová specifika.

Prostřednictvím výtvarné tvorby děti poznávají svět a rozvíjí svou představivost. Jejich tvorba je projevem celé jejich osobnosti. (Hazuková, Šamšula, 2005) Je tedy třeba, aby ve škole (ale i doma nebo např. v rámci edukačního programu v knihovně) měly děti možnost autenticky se výtvarně vyjádřit. Není vhodné, aby kopírovaly předlohu, kterou jim vybere dospělý. Samy by měly přicházet na to, jak daný námět výtvarně zachytit. Na vyučujícím je, aby dětem připravil dostatečně motivační téma, s rozvahou naplánoval vhodný výtvarný úkol, který jim předloží jako

výzvu k řešení, ukázal jim pestrou škálu výtvarných technik a v průběhu tvorby s nimi citlivě vedl s nimi dialog.

Výtvarnou výchovu chápeme jako součást všeobecného vzdělávání. Snažíme se využít potenciál výtvarných činností všestranně jedince rozvíjet. Nemyslíme pouze na ty, kteří se chtějí v budoucnu věnovat umělecké kariéře. Dovednosti, které si děti i dospělí při výtvarné tvorbě osvojí, mohou využívat v různých životních situacích. Při výtvarných činnostech můžeme reflektovat naše emoce a učit se s nimi pracovat. Můžeme reagovat na témata různých oborů (např. z oblasti techniky, biologie, ekologie, historie) a poznávat svět lidí a zvířat. Na základě výtvarné tvorby se můžeme naučit mnohé o naší kultuře. Vždy je vhodné uvažovat o tom, jak při výtvarných činnostech uplatňovat mezioborové vztahy. (Plíhalová, Uhl Skřivanová, 2019)

Důležitým cílem výtvarné výchovy je rozvoj tvořivosti. Schopnost mít nápad a umět ho rozpracovat je ve společnosti velmi ceněná. Výtvarné činnosti mají skvělé předpoklady tvořivost u dětí i dospělých rozvíjet. Je žádoucí, aby při výtvarné tvorbě vznikaly originální výtvořky, do kterých můžou jejich autoři promítnout vlastní myšlenky. Samozřejmostí jsou výtvarné experimenty a hry, které podněcují flexibilní uvažování. Zadání výtvarných úloh by vždy mělo umožňovat více různých řešení tak, aby tvořivost mohla být rozvíjena. (Podlipský a kol., 2017)

Dalším klíčovým slovem výtvarné výchovy je vizuální gramotnost. V současné kultuře se setkáváme s přebytkem obrazů – v televizi, internetu, časopisech, reklamě atd. je množství obrazů, které na nás útočí. V situacích běžného života nám může velice pomoci, když tyto obrazy umíme číst a přistupovat k nim kriticky. Současná výtvarná výchova by měla učit, jak skrze obrazy komunikovat. (Fulková, 2002)

Docílit vzdělávacích cílů je vždy snazší, když je výtvarná tvorba spojena s intenzivním zážitkem. Dobrodružství, překvapení, humor či jiné ozvláštnění výtvarného úkolu motivuje účastníky k výtvarné tvorbě a prohlubuje jejich poznání. (Slavíková, Hazuková, Slavík, 2010)

Technik a výtvarných postupů, které je možné využít při výtvarné tvorbě, je velké množství. Současné umění využívá tradičních i netradičních technik (plošná, prostorová a intermediální tvorba) Současní tvůrci mnohdy využívají nová média (např. video art), některé přístupy mají blízko k dramatu (happening, akční tvorba). Také současná výtvarná výchova by neměla být založena na jednotvárných výtvarných postupech.

Inspirativní jsou podněty galerijní a muzejní pedagogiky. Je důležité, aby se děti i dospělí setkávali s originály uměleckých děl a na základě aktivní činnosti se přibližovali umění. I v rámci galerijních edukačních programů hraje důležitou roli zážitek. (Fulková, 2012)

Současná výtvarná výchova je inkluzivním předmětem. Dovednosti, které výtvarná tvorba rozvíjí, mohou přispívat k rozvoji představivosti, myšlení i motoriky u všech osob, včetně těch, které se potýkají s některým zdravotním či sociálním znevýhodněním. Výtvarná tvorba podněcuje komunikaci, učí empatii a může přispívat i k mezigeneračnímu porozumění. (Šobáňová, 2019)

Jak se principy výtvarné pedagogiky mohou promítnout do výtvarně edukačního programu v knihovně?

Respekt k autentickému výtvarnému projevu	Je třeba respektovat vývojová specifika výtvarného projevu. Není vhodné dávat dětem předlohu ke kopírování. Vždy by jim měla být ponechána svoboda tvořit. Zadání výtvarné úkoly by jim k tomu mělo být inspirací.
--	---

Všeobecně vzdělávací potenciál výtvarných činností	Výtvarnou tvorbu je možné propojovat s dalšími okruhy činností (např. s dramatickými, hudebními, pohybovými). Spojení výtvarné a literární výchovy může být velice účinné pro dosahování různých vzdělávacích cílů. Prostřednictvím výtvarných činností je možné reagovat na nejrozličnější témata. Literární příběh může být skvělou inspirací.
Rozvoj tvořivosti	Účastníci by měli mít v rámci edukačního programu možnost projevit vlastní nápad a rozvinout ho. Mohou realizovat různé experimenty a zkoušet různá výtvarná řešení. Proces výtvarné tvorby je mnohdy důležitější než její výsledek. Žádoucí je rozvíjet především flexibilní myšlení. Tvořivost lze uplatnit při práci s literárním příběhem (např. jeho domýšlení, interpretace) i při výtvarné tvorbě.
Rozvoj vizuální gramotnosti	Uvažování o významu knižní ilustrace nás učí komunikovat obrazem. Dětem můžeme klást otázky týkající se konkrétních obrázků a učit je získávat informace o knize z pozorného „čtení“ knižních ilustrací. Účastníci se můžou seznamovat s rozmanitými přístupy ilustrátorů, kteří ve své tvorbě využívají tvarovou i barevnou nadsázku a různé způsoby stylizace.
Zážitek z výtvarné tvorby	Účinek edukačního programu je vždy možné posílit výtvarným zážitkem. Je vhodné plánovat program tak, aby obsahoval nějaké překvapení či dobrodružství. Tím může být např. neotřelý námět či zajímavá experimentální výtvarná technika. Zážitek může posílit čtení literárního textu. Účastníci nemusí vždy přímo ilustrovat, o čem se v příběhu vypráví. Mohou výtvarně reagovat např. na nějaký pocit, který z literárního textu mají, nebo propojit příběh s vlastní zkušeností.
Rozmanitost technik a postupů	Při výtvarné tvorbě je možné uplatňovat pestrou škálu výtvarných vyjadřovacích prostředků. Výtvarné projevy mohou být abstraktní (např. výtvarné vyjádření emoce) i figurativní (např. ztvárnění příběhu). Je možné využívat výtvarné experimenty (např. hra s otisky, akční malba, objektová tvorba, happening). Při tvorbě je možné uplatnit i nová média (např. vytvářet animované video pomocí aplikace v mobilním telefonu).
Galerijní a muzejní pedagogika	Výtvarná edukace není realizována pouze ve škole, ale je důležitá i v neformálním vzdělávání. Galerie a muzea rozvíjejí edukační programy, které se snaží zážitkovou formou zprostředkovat umění veřejnosti. Podněty mohou být inspirativní i pro pracovníky knihoven.
Inkluzivní přístupy	Současná výtvarná pedagogika myslí na všechny. Tvořivost mohou rozvíjet různé věkové i sociální skupiny. Handicap nemusí být v tvorbě překážkou, ale

	naopak inspirací. Komunikace obrazem je blízká i těm, kterým činí potíže verbální projev.
--	---

Dětská ilustrace – otázky k zamyšlení

Jakou roli má ilustrace v dětské knize? Proč se tolik neilustrují knihy pro dospělé? Jak to souvisí s představivostí? Je zásadní vztah mezi obrázky a slovy pro kognitivní vývoj dítěte? Jakým způsobem musí pracovat ilustrátor dětské knihy? Je pro jeho práci důležitá znalost dětského vnímání a interpretace obrazu? Jak moc musí být ilustrace narativní? Co vše dokážeme vyčíst z barevnosti, linií, tvarů, kompozice?

Proč je přínosné, když si dítě vybere knihu samo? Proč se často stává, že si děti vyberou raději ilustrovanou knihu, kde jsou líbivé až kýčovitě obrázky než umělecky kvalitně zpracovanou knihu?

Jaké mohou být podoby současné ilustrace? Jak ilustraci interpretovat? Musí ilustrace povědět všechno nebo lze pracovat s úspornými prostředky?

Inspirativní bakalářské práce zaměřené na zprostředkování knihy dětem

Nová, Kristýna. *Výtvarný projev předškoláků jako forma vyjadřování*. Vedoucí práce Mgr. Monika Plíhalová. Plzeň: Fakulta pedagogická FPE ZČU, 2021. Dostupné z:

<https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/44665>

Růžková, Tereza. *Edukační leporelo pro výtvarnou výchovu*. Vedoucí práce Mgr. Monika Plíhalová. Plzeň: Fakulta pedagogická FPE ZČU, 2022. Dostupné z:

<https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/50037>

Václavovicová, Stanislava. *Využití současné literatury pro děti ve výtvarných činnostech v mateřské škole*. Vedoucí práce Mgr. Monika Plíhalová. Plzeň: Fakulta pedagogická FPE ZČU, 2020. Dostupné z: <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/41696>

Zdroje

Blatný, L. (1983). *Z historie výtvarné výchovy na českých školách*. Brno: Univerzita J.E. Purkyně.

Fulková, M. (2002). Když se řekne...vizuální gramotnost. *Výtvarná výchova: časopis pro výtvarnou a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní*. 42(4), 12-14. ISSN 1210-3691.

Fulková, M. (2012). *Galerijní a muzejní edukace ...: vzdělávací programy Uměleckoprůmyslového musea v Praze a Galerie Rudolfinum*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.

Hazuková, H. & Šamšula, P. (2005). *Didaktika výtvarné výchovy I*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. ISBN 80-7290-237-7.

Plíhalová, M. & Uhl Skřivanová, V. (2020). Mezipředmětové vztahy ve výtvarné výchově. In Soukupová, P., Chocholoušková, Z., Kašparová, M., Klimtová, V., Kratochvíl, P., Lišková, Š., Pešková, M., Plíhalová, M., Podroužek, L., Salcmanová, E., Svoboda, M., Špottová, P., Šrámová, A., Uhl Skřivanová, V., Valach, P., Votík, J., Východská, H. *Mezipředmětovost ve vybraných vzdělávacích oblastech RVP : metodika transdisciplinárního inovativního kurzu a studijní text pro přípravu studentů na integraci mezipředmětových vztahů do výuky*. Plzeň: Západočeská univerzita. ISBN: 978-80-261-0979-2.

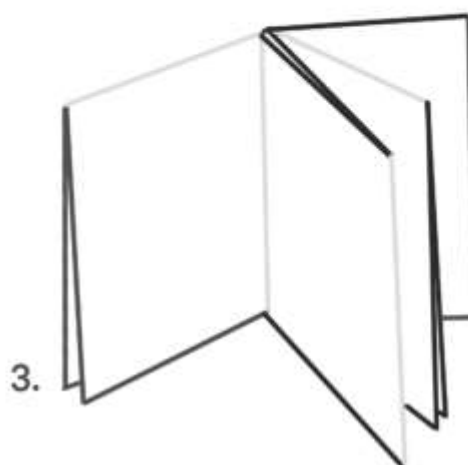
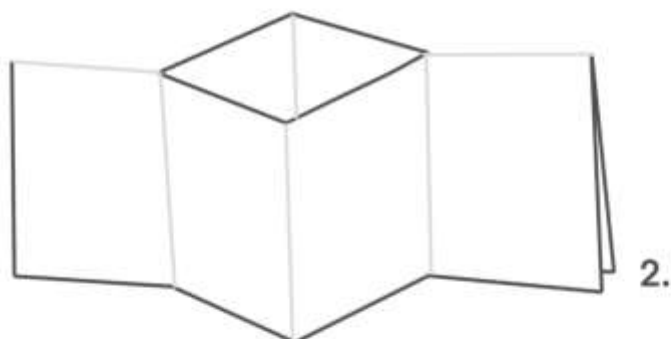
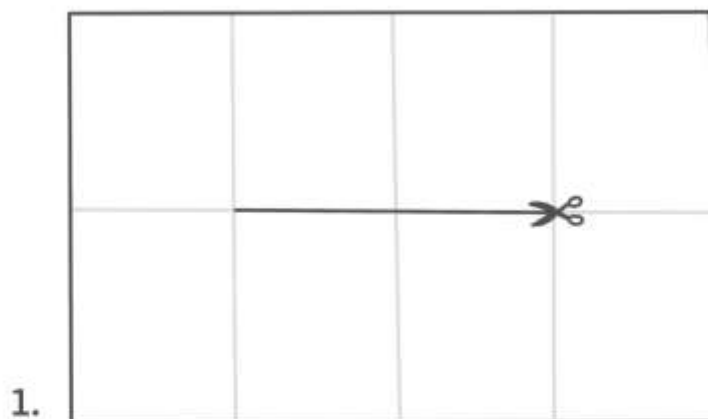
Podlipský, R., Vančát, J., Uhl Skřivanová, V. & Zikmundová, V. (2017). *Tvořivost ve výtvarné výchově a její účinky na všeobecné vzdělávání*. Plzeň: ZČU v Plzni. ISBN 9788026107286.

Slavíková, V., Hazuková, H. & Slavík, J. (2010). *Výtvarné čarování: artefiletika pro předškoláky a mladší školáky*. 2., upr., (V SPL-Práce 1. [sic]) vyd. Úvaly: Albra (redakce SPL-Práce). ISBN 978-80-7361-079-1.

Šobáňová, P. (2019). *Výtvarný projev a disabilita: kořeny a současnost proinkluzivní didaktiky výtvarné výchovy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5561-7.

Příloha I

Nákres knižní vazby – miniaturní autorské knihy

Příloha II

Výňatek z kapitoly *Malí karbaníci* z knihy Petry Braunové *Kuba nechce prohrávat* (2014)

„Zelený!“

„Červený!“

„Žaludy!“

„Kule!“

Babička zadělává těsto na buchty a jedním uchem poslouchá, co se děje u kamen. Slyší pleskat karty o desku stolu. Kuba je červený až za ušima. Je zapálený pro hru jako zkušený karbaník. Zbývá mu srdcový svršek a kulový král. Sleduje Jirku s Vaškem, kteří taky v ruce svírají každý jen dvě karty.

Babička nohou odstrkuje černého kocoura Mikeše. Dívá se na ni rozhořčeně a rozčileně mňouká. Cítí teplé mléko.

„Prší!“ zvolá děda a směje se. Odhodí na hromádku kulové eso a zvedne prázdné dlaně k hlavě. „Kdybychom hráli o peníze, jsem boháč!“

Kluci protáhli udiveně obličej.

„Dědo, ty švindluješ!“ křičí rozčileně Kuba.

Diví se i Vašek, který se chystal odhodit dvě sedmičky.

Děda byl rychlejší. Vyhrál.

„Musím vás, kluci, naučit mariáš,“ zubí se dědeček. „Tohle je pro prťata.“

„Ježkovy voči, ještě abyste hráli o peníze!“ lekne se babička a pohrozí oběma prstem. „Ať vás to ani nenapadne!“

„Já stejně nemám žádné peníze,“ říká Jirka.

„Právě bys mohl nějaké vyhrát!“ navrhuje Vašek.

„Kdepak, kluci! Opovažte se!“ zlobí se babička doopravdy. „A dědo, jestli budeš mluvit o penězích, zakážu ti karty hrát vůbec! Hazard mi do kuchyně netahej!“

Děda se chytí za pusku, koulí očima a Jirka s Vaškem se smějí.

„Dědo! To neplatí!“ zlobí se stále Kuba.

„Ne? Proč myslíš?“ brání se děda.

„Nemůžeš vyhrát pětkrát po sobě!“

„Proč ne?“

„To není možné!“

„Je to tak. Vyhrál jsem, protože si karty vždycky dobře srovnám.“

Kuba se mračí jako kakabus.

„Nono, tady někdo neumí prohrávat!“ dobírá si dědeček vnoučka. „Kubo, Kubo, musíš se naučit přijmout porážku! V životě to budeš potřebovat!“

Ach, to je pro kluka, jako je devítiletý pihovatý Jakub, hrozně těžké! Hraje karty rád, umí prší, kanastu i žolíky, ale nesmí prohrát. To se pak v něm rozlije zlost, jako kdyby vylil malinovou šťávu na koberec.

„Ale jdi, ty karbaníku,“ zachraňuje situaci babička. „Neštěstí v kartách, štěstí v lásce!“

Ještě to tak! Aby Kubu babička škádlila kvůli Johance! Kluci se začínají šklebit. Dobře vědí, na co babička naráží. Johanka je Kubova spolužačka, který může na něm oči nechat. Naštěstí ale kluci neviděli, že Kubovi z kapsy kalhot na začátku prázdnin vypadlo psaníčko plné srdíček. To by bylo řečí, Stačí, že od té chvíle mu nedá pokoj babička. Ještě tak, aby se mu smáli kamarádi!

Jirka s Vaškem se loučí. Oba musí domů.

Kuba mrzutě odhodí karty na stůl. Co teď! Za deště se člověk jenom nudí.

„Kubo, zahrajeme si Člověče, nezlob se!“

Babička uklidí stůl. Děda rozdává figurky. Mrká přitom na vnoučka.

„Jdeme na to?“

„Já začnu! A můžu třikrát?!“

Kuba popadne kostku a hází. Čtyřka. Dvojka. Pětka. Ach

„Teď já!“

Babička hodí taky čtyřku.

Děda rychle chytí kostku, potěšká ji v dlani, cosi zamumlá – a kostka se zastaví na šestce.

„To není možné!“ Kuba se popadne za hlavu. „Dědo, ty čaruješ!“

„Třeba jo!“

Děda se směje pod vousy. Jeho modré figurky brzy poráží bílé a Kubovy červené.

Kuba zuří. Když se konečně dostal do hry, jak to, že mu padají samé dvojky a trojky. Vleče se jako šnek. I babička už má tři žluté panáčky v domečku.

„Člověče, nezlob se!“ chechtá se děda, když z pole vyhazuje poslední červenou figurku.

Kuba zase prohrál. To už je moc! Vyskočí od stolu a utíká po dřevěných schodech na půdu. Má rád své tajné místo u vikýře, odkud se tak dobře pozorují lidi na dvorku, ptáci na střeše a mraky na obloze. Jenže dnes je zataženo a lijí jako z konve. Do červené střechy bubnuje déšť. I proto děda navrhl hrát oblíbenou karetní hru Prší.

Kuba sedí na staré dece a rozmrzele pozoruje tmavé nebe. Kdyby aspoň byla bouřka! To je panečku něco, sledovat klikaté zlaté hady, při kterých pokaždé zaburácí, až se v člověku tají dech. Dneska je déšť jenom protivný, z nebe padají šedivé provazy vody. Nikde ani živáčka.“
(Braunová, 2014, s. 7 – 12)